

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

POLYTECHNIC OF MEĐIMURJE IN ČAKOVEC

SYLLABUS KOLEGIJA

AKADEMSKA GODINA: 2021./2022.

1. OPĆE INFORMACIJE O KOLEGIJU

1.1. Naziv kolegija	Računala za nadzor i upravljanje tehničkim procesima			
1.2. Studijski program/i	Prediplomski stručni studij Računarstvo			
1.3. Status kolegija (O, I)	Izborni	1.6. Način izvođenja nastave (broj sati)	Predavanja	30
1.4. Šifra kolegija			Vježbe	30
1.5. Kratica kolegija	RNUTP		Seminar	
1.6. Semestar	IV		E-učenje	
1.7. Bodovna vrijednost (ECTS)	5	1.7. Mjesto i vrijeme održavanja nastave	Prostorije Međimorskog veleučilišta u Čakovcu, prema rasporedu objavljenom na Internet stranicama	

2. NASTAVNO OSOBLJE

2.1. Nositelj/i-zvanje	Jurica Trstenjak, v. pred.	kontakt	jtrstenjak@mev.hr
		kontakt	
2.2. Asistent/i-zvanje		kontakt	
		kontakt	
2.3. Izvođač/i-zvanje	Jurica Trstenjak, v. pred.	kontakt	jtrstenjak@mev.hr
		kontakt	

3. OPIS KOLEGIJA

3.1. Ciljevi kolegija	Student treba naučiti rješavati probleme implementacije računalnih sustava za automatizaciju tehničkih procesa.									
3.2. Uvjeti za upis i polaganje kolegija	Nema uvjeta									
3.3. Ishodi učenja	<p>Studenti će nakon uspješno savladanog kolegija moći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Razlučiti temeljne elemente sustava procesnih mjerenja 12. Objasniti elemente sustava automatskog upravljanja 13. Opisati procesna mjerna osjetila, pretvornike i izvršne sprave za mjerenje i upravljanje temperaturom, protjecanjem, tlakom, razinom i pomakom. 14. Opisati i izvesti različite načine vođenje procesa, od osnovnih sheme vođenja (ON-OFF, P, PI, PD, PID vođenje, programsko vođenje) do napredne sheme vođenja (vremenski - optimalno, omjerno, kaskadno, unaprijedno, optimalno, adaptivno i inteligentno vođenje). 15. Odabrati konfiguraciju Arduino sustava i napisati upravljački/korisnički program za jednostavnije i složenije zadatke 									
3.4. Sadržaj kolegija	Rad u stvarnom vremenu. Zahtjevi na građu računala i programsku podršku. Vrste upravljačkih računala. Povezivanje senzora i izvršnih elemenata procesa, prilagodba signala, A/D i D/A pretvorba. Pouzdanost i sigurnost sustava za automatizaciju. Arduino sustav: primjena u praksi									
3.5. Vrste izvođenja nastave	x	Predavanja		Auditorne vježbe		Mješovito e-učenje	x	Samostalni zadaci	x	Laboratorij
		Seminari i radionice		Obrazovanje na daljinu		Terenska nastava		Multimedija i mreža		Mentorski rad

	Ostalo:																																																													
3.6. Jezik izvođenja	Hrvatski/Engleski																																																													
3.7. Praćenje rada studenata (upisati broj ECTS bodova za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti kolegija)	2	Pohađanje nastave (P+V)		Seminarski rad		Esej																																																								
		Aktivnost na nastavi		Projekt		Referat																																																								
	2	Ispit (međuispiti)	1	Praktični rad		Kontinuirana provjera znanja																																																								
		Pisani ispit		Eksperimentalni rad		Auditorne vježbe																																																								
		Usmeni ispit		Istraživanje		Domaća zadaća																																																								
3.8. Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Specifikacija aktivnosti</th> <th>Postotak %</th> <th>Bodovi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">Vrednovanje tijekom nastave</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10%</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Usmeni dio</td> <td>15%</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Laboratorijske vježbe</td> <td>15%</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Kolokvij 1</td> <td>30%</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Kolokvij 2</td> <td>30%</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">Vrednovanje rada na ispitu za studente koji nisu kolokvirali</td> </tr> <tr> <td>Pismeni ispit</td> <td>60%</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Usmeni ispit</td> <td>15%</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Ukupno:</td> <td>100%</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>						Specifikacija aktivnosti	Postotak %	Bodovi	Vrednovanje tijekom nastave			Aktivnost na nastavi	10%	10	Usmeni dio	15%	15	Laboratorijske vježbe	15%	15	Kolokvij 1	30%	30	Kolokvij 2	30%	30	Vrednovanje rada na ispitu za studente koji nisu kolokvirali			Pismeni ispit	60%	60	Usmeni ispit	15%	15	Ukupno:	100%	100																							
Specifikacija aktivnosti	Postotak %	Bodovi																																																												
Vrednovanje tijekom nastave																																																														
Aktivnost na nastavi	10%	10																																																												
Usmeni dio	15%	15																																																												
Laboratorijske vježbe	15%	15																																																												
Kolokvij 1	30%	30																																																												
Kolokvij 2	30%	30																																																												
Vrednovanje rada na ispitu za studente koji nisu kolokvirali																																																														
Pismeni ispit	60%	60																																																												
Usmeni ispit	15%	15																																																												
Ukupno:	100%	100																																																												
3.9. Kriteriji ocjenjivanja –razrada po ishodima	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Aktivnost u nastavi</th> <th>Kolokvij 1</th> <th>Kolokvij 2</th> <th>Lab. vjež.</th> <th>Usmeni dio</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ishod 1</td> <td></td> <td>10</td> <td></td> <td></td> <td>3</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Ishod 2</td> <td></td> <td>10</td> <td></td> <td></td> <td>4</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>Ishod 3</td> <td></td> <td>10</td> <td></td> <td></td> <td>4</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>Ishod 4</td> <td></td> <td></td> <td>10</td> <td></td> <td>4</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>Ishod 5</td> <td></td> <td></td> <td>20</td> <td>15</td> <td></td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Izvan ishoda</td> <td>10</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Ukupno</td> <td>10</td> <td>30</td> <td>30</td> <td>15</td> <td>15</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bodovanje ishoda (da bi položio kolokvij/ispit student mora ostvariti najmanje 50% bodova za svaki ishod učenja)</p> <p>Bodovi Ocjena</p> <p>89 – 100 Izvrstan (5)</p> <p>76 – 88 Vrlo dobar (4)</p> <p>63 – 75 Dobar (3)</p> <p>50 – 62 Dovoljan (2)</p> <p>0 – 49 Nedovoljan (1)</p>							Aktivnost u nastavi	Kolokvij 1	Kolokvij 2	Lab. vjež.	Usmeni dio	Ukupno	Ishod 1		10			3	13	Ishod 2		10			4	14	Ishod 3		10			4	14	Ishod 4			10		4	14	Ishod 5			20	15		35	Izvan ishoda	10					10	Ukupno	10	30	30	15	15	100
	Aktivnost u nastavi	Kolokvij 1	Kolokvij 2	Lab. vjež.	Usmeni dio	Ukupno																																																								
Ishod 1		10			3	13																																																								
Ishod 2		10			4	14																																																								
Ishod 3		10			4	14																																																								
Ishod 4			10		4	14																																																								
Ishod 5			20	15		35																																																								
Izvan ishoda	10					10																																																								
Ukupno	10	30	30	15	15	100																																																								
3.10. Specifičnosti vezane uz polaganje kolegija	<p>Da bi student položio kolegij mora po SVAKOM ishodu učenja ostvariti minimalno 50% bodova raspoloživih za taj ishod učenja. Ukoliko student/studentica ne ostvari dovoljan broj bodova na 1. međuispitu (minimalno 50% od ukupnog broja bodova) ne može pristupiti sljedećem međuispitu. Jednom ostvareni bodovi na međuispitima za svaki ishod učenja više se ne brišu osim u slučaju da sam student/studentica odluči popravljati rezultat za pojedini ishod učenja, pri čemu se do tada osvojeni bodovi brišu i upisuju se novoostvareni bodovi za taj ishod učenja. Završna ocjena dobiva se na ispitnom roku i zbroj je bodova ostvarenih tijekom nastave. Studenti koji nisu kolokvirali pristupaju pismenom i usmenom dijelu ispita gdje se provjeravaju svi ishodi učenja.</p>																																																													
3.11. Obveze studenata	Redovni studenti dužni su prisustvovati na najmanje 70% od ukupnog broja sati predavanja i vježbi kako bi ostvarili pravo izlaska na ispit.																																																													

	<p>Izvanredni studenti dužni su prisustvovati na najmanje 30% od ukupnog broja sati predavanja i vježbi da bi ostvarili pravo izlaska na ispit.</p> <p>Ukoliko student nije ispunio sve obveze predviđene kolegijem, dužan je ponovno pohađati predavanja i ispuniti uvjete za pristupanje ispitu.</p> <p>Dolaznost se može nadoknaditi online konzultacijama, organiziranim webinarima te dodanim zadacima zadanim od strane nastavnika. Jedan nastavni sat traje 45 minuta, a više sati čine nastavnu cjelinu. Izostanak s jedne nastavne cjeline broji se kao jedan izostanak. Kašnjenja i ispričnice se bilježe zasebno. U tom slučaju da je student izostao s više od 50% nastave, a ima opravdan razlog/ispriku treba predati zahtjev Vijeću odjela koje potom odlučuje o opravdanosti studentskih izostanaka uz obvezno mišljenje nositelja kolegija.</p>			
3.12. Pisani radovi				
3.13. Obvezna literatura	1.	Slišković, D. Procesna automatizacija – predavanja ETFOS, Osijek, 2009.		
3.14. Dopunska literatura	1.	Smiljanić, G. Računala i procesi Školska knjiga, Zagreb, 1991.		
	2.	Perić, N. Automatizacija postrojenja i procesa - predavanja FER, Zagreb, 2000.		
4. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU				
4.1. Provjera kvalitete	Kvaliteta programa, nastavnog procesa, vještine poučavanja i razine usvojenosti gradiva ustanovit će se provedbom pisane evaluacije temeljeno na upitnicima, te na druge standardizirane načine a sukladno aktima Međimurskog veleučilišta u Čakovcu.			
4.2. Kontaktiranje s nastavnikom	Studenti mogu kontaktirati s nastavnikom tijekom termina konzultacija i za vrijeme nastave, dok se za kratka pitanja i objašnjenja mogu obratiti bilo koji dan tijekom radnog vremena dolaskom osobno ili fiksnim telefonom. Moguće je postaviti pitanja i e-mailom na koji će biti odgovoreno najkasnije za 48 sati. Poželjno je da studenti za sve nejasnoće dođu što češće na konzultacije.			
4.3. Informiranje o kolegiju	Obveza je svakog studenta redovito se informirati o odvijanju nastave. Sve obavijesti o održavanju ili eventualnoj odgodi nastave bit će izvještene na oglasnoj ploči i na web stranici Veleučilišta minimalno 24 sati ranije.			
4.4. Doprinos kolegija studijskom programu	Analizirati osnovne elemente elektrotehnike i digitalnih sklopova te identificirati građu računala			
5. RAZRADA TEMATSKIH CJELINA (broj razrađenih sati istovjetan je broju predavanja i vježbi kolegija)				
PREDAVANJA				
Sati	Tema i opis predavanja	Metoda rada <ul style="list-style-type: none"> • izravno poučavanje (izlaganje, instrukcija, pp prezentacija) • Učenje otkrivanjem (samostalno, vođeno, rasprava, debata) • Grupno/suradničk o učenje • studija slučaja • terenska nastava... 	Ishodi učenja predavanja	Ishod učenja kolegija
1. i 2.	Uvod. Procesi i objekti. Sustavni pristup vođenju procesa. Povratno vođenje (regulacija),	usmeni razgovor,	Razlikovati regulaciju od upravljanja	11

	unaprijedno vođenje i upravljanje. Ulazno – izlazne veličine.	izlaganje, PP prezentacija		
3. i 4.	Procesi i procesni uređaji. Operacije i tehnološke operacije. Podjela tehnoloških operacija: Operacije prijenosa, prijelaza i pretvorbe.	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Objasniti procese i procesne uređaje koji se koriste u realnom sustavu	11,12
5. i 6.	Modeliranje procesa. Električki, mehanički, fluidički i toplinski sustavi. Energija, rad, snaga	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Objasniti električne, mehaničke, fluidne i toplinske sustave, te modeliranje istih	11,12
7. i 8.	Mjerna osjetila (senzori) i izvršne sprave (aktuatori) – ulazne, izlazne i prijenosne značajke. Mjerenje temperature i protoka.	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Upotrijebiti pravilno osjetilo (senzor) u ovisnosti o procesu i argumentirati odluku	13
9. i 10.	Mjerna osjetila (senzori) i izvršne sprave (aktuatori) – ulazne, izlazne i prijenosne značajke. Mjerenje pomaka i sile.	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Upotrijebiti pravilno osjetilo (senzor) u ovisnosti o procesu i argumentirati odluku	13
11. i 12.	Priprema za polaganje 1. međuispita	usmeni razgovor		11,12. i 13
13 i 14.	1. međuispit	Samostalno	Provjera ishoda I1, I2 i I3	11, 12, 13
15. i 16.	Osnovne sheme vođenja procesa: „on-off“ i P vođenje.	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Razlikovati i primijeniti „on-off“ i P vođenje	14
17. i 18.	Osnovne sheme vođenja: PD, PI i PID vođenje	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Razlikovati i primijeniti PD, PI i PID vođenje	14
19. i 20.	Osnovne sheme vođenja: PD, PI i PID vođenje	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Razlikovati i primijeniti PD, PI i PID vođenje	14
21. i 22.	Osnovne sheme vođenja: izborno vođenje, omjerno vođenje, unaprijedno vođenje	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Objasniti izborno vođenje, omjerno vođenje i unaprijedno vođenje	14
23. i 24.	Složene sheme vođenja: Optimalno vođenje, adaptivno vođenje, inteligentno vođenje	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Objasniti optimalno vođenje, adaptivno vođenje i inteligentno vođenje	14
25. i 26.	Procesna industrija i automatsko vođenje, primjeri	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija	Objasniti sa primjerom procesnu industriju i automatsko vođenje	11-14
27. i 28.	Priprema za polaganje 2. međuispita	usmeni razgovor, izlaganje, PP prezentacija		14
29. i 30.	2. međuispit + usmeni dio	Samostalno	Provjera ishoda I4, I5	14, 15
VJEŽBE				

Sati	Tema i opis predavanja	Metoda rada <ul style="list-style-type: none"> • izravno poučavanje (izlaganje, instrukcija, pp prezentacija) • Učenje otkrivanjem (samostalno, vođeno, rasprava, debata) • Grupno/suradničk o učenje • studija slučaja • terenska nastava... 	Ishodi učenja vježbi	Ishod učenja kolegija
1. i 2.	Uvod: upoznavanje sa Arduino kit kompletom	Izlaganje, PP prezentacija	Objasniti dijelove i upotrebu Arduino kit kompleta	15
3. i 4.	Lab. vježba 1	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
5. i 6.	Lab. vježba 2	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
7. i 8.	Lab. vježba 3	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
9. i 10.	Lab. vježba 4	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
11. i 12.	Lab. vježba 5	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
13. i 14.	Lab. vježba 6	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
15. i 16.	Lab. vježba 7	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
17. i 18.	Lab. vježba 8	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
19. i 20.	Lab. vježba 9	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
21. i 22.	Lab. vježba 10	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
23. i 24.	Lab. vježba 11	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
25. i 26.	Lab. vježba 12	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15

27. i 28.	Lab. vježba: Samostalni zadatak	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Realizirati projekte pomoću Arduino kompleta	15
29. i 30.	Provjera znanja iz lab. vježbi	Izlaganje, samostalni rad, rasprava	Sistematizacija i provjera ishoda 15	15